

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Одеська юридична академія»
ГО «Південно-український центр гендерних проблем»

**«СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ»**

**«MODERN POLITICAL PROCESSES: GLOBAL AND
NATIONAL DIMENSIONS»**

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
6 – 7 березня 2025 р.

м. Одеса

УДК 323.2+327(043.2)

За загальною редакцією президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, академіка Національної академії педагогічних наук України **С.В. Ківалова**.

Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 6-7 березня 2025 р.) /за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса, 2025. 224 с.

Modern political processes: global and national dimensions : proceedings of the 4th International scientific and practical internet conference (Odesa, March 6-7, 2025) / Ed. S.V. Kivalov. Odesa, 2025. 224 p.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Завгородня Ю., Флоренко М. (Одеса) Вплив кібератак на психоемоційний стан суспільства в умовах гібридної війни.....	161
Прохоренко А. (Одеса) Глобалізація і локальна ідентичність: культурно-політичний контекст	165
Омельченко А. (Одеса) Інструменти наднаціонального рівня публічного адміністрування режиму підводної культурної спадщини.....	168
Кобетяк Т. (Житомир) Особливості впливу державної політики на релігійну ситуацію в Україні.....	173
Янішевський О. (Житомир) Проблематика інтеграції цінностей любові в соціально-політичному контексті України воєнного часу	177
Галупова Л. (Одеса) Іміджеві права політиків	181
Мельничук І. (Івано-Франківськ) Вплив спадщини СРСР на державно-церковні відносин в Україні	186

IV СЕКЦІЯ: НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Кормич Б. (The George Washington University, USA) Розблокування судноплавства з українських портів під час війни з РФ: політичні та правові інструменти	190
Піпченко Н. (Київ) Штучний інтелект на дипломатичній службі США.....	193
Акопов А. (Київ) Політика Європейського Союзу щодо штучного інтелекту.....	196
Pronoza I. (Odesa) Cognitive warfare as a new challenge for strategic planning of the national security system.....	199
Авруцький В. (Івано-Франківськ) Роль безпекових угод у зміцненні обороноздатності України.....	203
Юрій А. (Київ) Сучасні аспекти інформаційного протиборства: російський підхід до створення та поширення інформаційних загроз	206
Воротілова І. (Одеса) Геополітичний вимір арктичної політики: стратегічні інтереси та роль Скандинавських країн	209
Гевелюк Д. (Одеса) Інформаційна війна у стратегіях гібридної агресії	214
Ястребова В. (Одеса) Інспіровано-зовнішній сепаратизм як інструмент створення квазідержавних утворень в країнах пострадянського простору.	217
Козьмініх А., Коновальчук Т. (Одеса) Роль кібербезпеки у розвитку міжнародних конфліктів	221

Юлія Завгородня, кандидат політичних наук, доцент

Максим Флоренко, аспірант,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Вплив кібератак на психоемоційний стан суспільства в умовах гібридної війни

Затяжна російсько-українська війна загострює ряд проблемних питань, які дестабілізують процеси ефективності функціонування політичної системи та органів управління. З метою, формування узагальненого уявлення про загрози, виклики для суспільства у майбутньому необхідно оцінити вплив на психоемоційний вплив атак в кіберпросторі на суспільну діяльність та взаємодію з політичним інституціями. Розуміння сутнісного характеру гібридної війни для України та країн партнерів, які також піддаються атакам зі сторони країни агресора та стикаються з маніпуляційним впливом на об'єктивну дійсність.

Так, військове вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року символізує одну із значних геополітичних криз після Другої світової війни. Хоча Росія почала скупчувати війська на своєму західному кордоні в березні 2021 року, але більшість глобальних гравців не вірили у можливість повномасштабного вторгнення. Масштаб наступального штурму швидко переріс у військове вторгнення зі спробою російських військ анексувати Україну та повалити демократично обраний режим суб'єктів політики. Конфлікт також вилився в найбільшу у Європі кризу біженців з 1945 року, коли понад сім мільйонів людей були змушені покинути країну через війну та понад вісім мільйонів людей, які були переміщені всередині країни.

Війна в Україні також призвела до повного розриву відносин між НАТО і Росією і, мабуть, стало тривожно щодо можливої ядерної війни після кубинської ракетної кризи 1962 року, коли обидві сторони відкрито погрожували ядерною помстою зброї у відповідь на передбачувану агресію. Це

призвело до глибинного занепокоєння не лише для воюючих країн, але усіх держав з ядерним потенціалом, а відповідно і людей у світі, які перебували та продовжують перебувати в стані інформаційно-кібернетичних атак на психологічний стан.

При аналізі світових тенденцій, варто відзначити, що понад 170 млн людей у всьому світі нині постраждали від збройних конфліктів. Серед них понад 70 млн тих, які примусово переміщені в межах своїх країн як внутрішньо переміщені особи або в інші країни як біженці. У цій ситуації особливого характеру для постстресового реагування та розладів набувають колективні травми. Наразі у світі відбулася зміна у воєнних діях від традиційних транс-кордонних воєн під проводом військ до воєн, зосереджених на місцевих громадах і цивільних особах, роблячи їх більш вразливими та залученими у війну. Значно зросла тотальність військових конфліктів за кількістю країн, які беруть у них участь, залученого у війни населення та охопленої війнами території (2).

Яскравим проявом кіберагресії слугує у сучасних умовах повномасштабна російська війна в Україні, де спостерігається одночасне формування індивідуальної та колективної травматизації, що негативно впливає на психосоматичне та громадське здоров'я. Війна, в поєднанні з наслідками постковіду, створює ідеальні умови для збільшення навантаження на систему охорони здоров'я через психічні розлади.

Перед системою медичної, психологічної та соціальної допомоги стоїть завдання комплексного відновлення психосоматичного та психосоціального здоров'я населення України, де найбільш складним та тривалим процесом є реабілітація. Ранні діагностичні та лікувальні втручання можуть значно зменшити поширеність ПТСР серед осіб, які пережили психічну травму. Тому найбільша відповідальність за це лежить на первинній ланці медичної допомоги.

Для якісного реагування на виклики війни в Україні, необхідно здійснювати чітку систему реагування органами управління на державному та регіональних рівнях, щодо кібератак, які можуть мати негативні наслідки.

Медичні фахівці відзначають, що в українській державі необхідно впровадити цілісну систему трансдіагностичних медико-психологічних травмофокусованих методів діагностики, лікування, профілактики та реабілітації осіб, постраждалих від війни, яка має включати як в управління проблемами, так і інтегральний підхід до подолання стресу. Ключовим завданням є навчання медичних працівників усіх рівнів щодо ефективного виявлення та роботи з постраждалими, зокрема в сфері реабілітації (2).

У зв'язку, з цим можемо дійти до таких висновків, що кібератаки в умовах гібридної війни становлять серйозну загрозу не лише для інформаційної інфраструктури, а й для психоемоційного стану населення. Вони використовуються як інструмент психологічного впливу, створюючи атмосферу невизначеності та страху. У зв'язку з масовим поширенням дезінформації, фейкових новин і кібероперацій, спрямованих на маніпулювання громадською думкою, суспільство переживає постійну напругу. Ці атаки підривають довіру до офіційних джерел інформації, що призводить до зростання соціальних конфліктів і дестабілізації внутрішньої ситуації. В умовах політичної нестабільності та гібридної війни, в якій кібератаки є одним із основних елементів боротьби, психоемоційний тиск на населення значно посилюється.

Вплив кібератак на психоемоційний стан суспільства може мати довготривалі наслідки для політичної стабільності країни. Поширення фальшивих новин і маніпулятивних матеріалів може викликати паніку, підвищити рівень тривожності серед громадян та знизити їхню здатність до критичного мислення. Це, в свою чергу, може призвести до політичної поляризації, ускладнити процеси ухвалення важливих рішень та посилити недовіру до державних інституцій. У такій ситуації необхідно розробляти стратегії кібербезпеки та комунікації, спрямовані на зміцнення стійкості

суспільства до інформаційних атак та збереження політичної єдності в умовах гібридної війни.

Список використаних джерел:

1. Kormych, L., Krasnopolska, T. & Zavhorodnia, Yu. (2024). Digital Transformation and National Security Ensuring. *Evropsky Politicky Pravni Diskurz*, 11, 1, 29-37.
2. Чабан, О.С., Хаустова, О.О. (2022) Медико-психологічні наслідки дистресу війни в Україні: що ми очікуємо та що потрібно враховувати при наданні медичної допомоги? *Український медичний часопис*. www.umj.com.ua/uk/publikatsia-232297-mediko-psihologichni-naslidki-distresu-vijni-v-ukrayini-shho-mi-ochikuyemo-ta-shho-potribno-vrahovuvati-pri-nadanni-medichnoyi-dopomogi